

Motion till riksdagen 2011/12:C246

av **Jan Lindholm (MP)**

Planering som ger ökad välfärd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att såväl ett jämställdhetsperspektiv som ett barnperspektiv ska utgöra grunden i all bostadsplanering.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bebyggelseplaneringen i ökad grad bör utgå från ett fotgängar- och cykelperspektiv.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om metoder att stärka kollektivtrafiken i bebyggelseplaneringen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett uppdrag till Boverket om förebyggande byggande.

Barn- och jämställdhetsperspektiv

Tyvärr är det inte ovanligt att planer än idag utgår från att det är bilen som är det självklara valet av färdmedel. Detta är ett diskriminerande tankesätt eftersom män som grupp i betydligt större utsträckning än kvinnor har tillgång till bil. En planering som bygger på ett biltänkande innebär därför att kvinnors rörlighet begränsas. Märkligt nog är det trots detta kvinnorna som utför de flesta och mesta transporter till hemmen i form av exempelvis hämtning på dagis och inköpsresor.

Åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för ökad jämställdhet mellan människor, gamla som unga, män som kvinnor, resursstarka och resurssvaga, måste vara ett viktigt inslag i all planering. Ett tydligt barnperspektiv underlättar ofta även att nå sådana mål. Höga krav på tillgänglighet är även det något som ofta bidrar till en humanare, säkrare och mer jämställd miljö.

Fel! Okänt namn på

Bostadsområden utvecklas inte alltid så som planerare har tänkt. Barnfamiljer kan mycket väl bosätta sig i områden där planerarna från början tänkt sig att det främst ska bo äldre eller tvärtom. Därför är det viktigt att barnperspektivet finns med i planering av alla bostadsområden och att samhället inte försöker förpassa barnfamiljer till vissa utvalda områden. Det är därför självklart att såväl ett jämställdhetsperspektiv som ett barnperspektiv skall utgöra grunden i all bostadsplanering, vilket riksdagen bör ge regeringen till känna.

Transporter

Hälften av alla bilresor som görs i Sverige är kortare än fem kilometer och skulle i de allra flesta fall kunna ersättas med cykel eller promenad. Många bostadsområden är idag till stor del planerade utifrån att varje familj har minst en bil. Även nybyggda områden byggs ofta med bilen i centrum. Säkerheten för cyklister blir ofta dålig när man är tvungen att ta sig fram på samma vägar som bilarna – detta i synnerhet under årstider med mycket halka och mörker.

Planeringen av transporter bör i stället utgå från cykel och promenadskor och att tillgänglighet för kollektivtrafik är överordnat närhet till bilen. Det ger bättre förutsättningar för möten; det är lättare att stanna och prata eller ta sällskap med grannar när man inte är inlåst i var sin bil. Vardagsmöten river barriärer och underlättar förståelse för andras villkor. Så förebyggs motsättningar och stärks lokalsamhället. Regeringen bör mot bakgrund av det anförda ta initiativ till att bebyggelseplaneringen i ökad grad utgår från ett fotgängar- och cykelperspektiv.

En viktig förutsättning för att fler ska ställa bilen vid kortare resor är dock att det finns en väl utbyggd kollektivtrafik med hög standard. Vi glömmer självklart inte att det finns stora grupper för vilka cykeln inte är ett möjligt alternativ. Regeringen bör därför utveckla såväl ekonomiska morötter som planeringsverktyg så att kommuner, trafikverk och övriga aktörer på kollektivtrafikområdet motiveras att snabbare utveckla kollektivtrafiken till det självklara valet där gång och cykel inte räcker till.

Förebyggande byggande

Sociala problem kan självklart inte lösas enbart med hjälp av samhällsplanering men god planering kan bidra. Resursfördelning, informationsspridning och engagerade vuxna i ungdomars närhet är exempel på kompletterande faktorer som avgör resultatet vad gäller exempelvis den sociala utvecklingen i ett bostadsområde.

Samhällsplaneringens roll i utvecklandet av det goda samhället underskattas tyvärr ofta i den politiska debatten. De möjligheter till social utveckling som samhällsplaneringen kan bidra till lyfts inte upp i den utsträckning som vore önskvärt.

Fel! Okänt namn på

Den byggda miljön, och då inte minst miljöer med inslag av eller i huvudsak avsedda för boendefunktioner, utgör viktiga sociala arenor. Väl utformade kan de fungera som de vardagliga mötesplatser alla har behov och glädje av. Parkbänkar, närbutiker och olika typer av platser för fritidsaktiviteter behöver planeras in i alla tätorter, stora som små.

Belysning som inte enbart är avsedd för att bilisten skall hitta från parkeringen till porten utan som även ger stöd för kollektivtrafikresenären men även belysning som skapar trygga och välkomnande mötesplatser har stor betydelse.

Visst finns det spår av goda ambitioner på många håll, men tyvärr har man nästan aldrig orkat hela vägen fram. Ofta har det inte avsatts tillräckligt med pengar för att klara av de goda intentionerna, men vanligast är att bilismens krav har fått gå före och begränsat helheten i de ambitioner man kan se spår av.

Våra bostadsområden innehåller, av bland annat dessa skäl, idag många synliga men även dolda fallor som måste åtgärdas. Framst är det kvinnor, barn och ungdomar som drabbas av ofullständiga lösningar; männen tar ju oftast bilen.

Regeringen bör ge Boverket i uppdrag att utveckla stöd till kommunerna så att befintliga brister i en bra boendeplanering kan identifieras och åtgärdas utan större kostnader. Uppdraget bör även vara proaktivt och innefatta stöd för att nybebyggelse inte sker utan att dessa faktorer beaktas.

Stockholm den 30 september 2011

Jan Lindholm (MP)